

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/628/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112206679
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6112206679.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa Z. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXXX/X, U., právne zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. Osloboditeľov 10, Michalovce, proti odporcovi Slovenskej republiky, za ktorú konaná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/63/2012 - 407 zo dňa 09. 06. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje .

odôvodnenie:

Uznesením zo dňa 09. 06. 2014 Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) rozhodol, že „pripúšťa zmenu označenia odporcu zo Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, na Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866.“

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 28. 02. 2014 domáhal pripustenia zmeny označenia odporcu zo Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky na Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky z dôvodu, že novelizáciou zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov zákonom č. 412/2012 Z. z. (účinným od 01. 01. 2013) došlo k zmene zastupovania Slovenskej republiky. Ďalej okresný súd poukázal na ustanovenia § 92 ods. 2,3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), na ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) a § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a na to, že v predmetnom prípade sa navrhovateľ domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 20. 12. 2004. Zákon č. 514/2003 Z. z. je podľa názoru prvostupňového súdu procesnoprávnym predpisom a zákonodarca po novelizácii zákonom č. 412/2002 Z. z. nestanovil pravidlá, podľa ktorých sa majú spravovať vzťahy vzniknuté do 31. 12. 2013 (tzv. prechodné ustanovenia). V danom prípade to však nič nemení na tom, že Slovenská republika má byť zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, a to: 1.) z dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 20. 12. 2004 (teda v znení zákona č. 513/2004 Z. z. od 01. 07. 2004 do 31. 12. 2012) a 2.) zo skutočnosti, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti novelizácie zákona č. 514/2003 Z. z. zákonmi č. 477/2008 Z. z. a č. 517/2008 Z. z. zákona, sa spravuje predpismi účinnými do 31. 12. 2008. Teda subjektom oprávneným konať v mene Slovenskej republiky, ak zodpovednosť vznikla za škodu spôsobenú rozhodnutím zo dňa 20. 12. 2004, je podľa názoru prvostupňového súdu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Nemožno v tomto prípade opomenúť, že zákonodarca v prechodných ustanoveniach upravil, akými predpismi sa spravujú vzťahy vzniknuté pred 31. 12. 2008.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala odvolanie Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. V odvolaní uviedla, že na pojednávaní konanom dňa 12. 09. 2013 Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako odporca namietala svoje procesné postavenie v predmetnom konaní, čo odvodzovala od zákona č. 412/2012 Z. z. zo dňa 27. 11. 2012 účinného od 01. 01. 2013, ktorým sa menil a spĺňal zákon č. 514/2003 Z.z. Uvedený zákon neobsahoval prechodné a záverečné ustanovenia pričom predstavuje novelu hmotnoprávneho ako aj procesnoprávneho charakteru a to najmä vo vzťahu k § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., z ktorého vyplýva, že za uplatnený nárok navrhovateľa, ktorý sa týka trestného konania, v ktorom bol navrhovateľ oslobodený spod obžaloby, zodpovedá v mene štátu Generálna prokuratúra SR, pričom sú dôležité dve podmienky a to, že prokurátor zamietne v prípravnom konaní sťažnosť (obvineného) navrhovateľa a podá obžalobu. Zdôraznil, že v posudzovanom prípade bola uznesením Vojenskej obvodnej prokuratúry ako nedôvodne zamietnutá sťažnosť navrhovateľa a prokurátor Vojenskej obvodnej prokuratúry podal obžalobu na navrhovateľa ako obvineného. Poukázal ďalej na súvisiace rozhodnutie Okresného súdu Žilina, Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobnej právnej veci. Podľa jeho názoru je subjektom oprávneným konať za Slovenskú republiku Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Pokiaľ navrhovateľ dáva do pozornosti uznesenie vyšetrovateľa Úradu boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici, od ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody, dal do pozornosti tú skutočnosť, že vyšetrovateľ koná z úradnej povinnosti. Navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby prokurátora a nie vyšetrovateľa, ktorá má povahu rozhodnutia. Hoci Trestný poriadok nedefinuje obžalobu expressis verbis ako rozhodnutie vydané v trestnom konaní, právna doktrína tento nedostatok zákona vysvetľuje jednoznačne tak, že obžalobu definuje ako rozhodnutie sui generis. Obžalobu je z hľadiska logického výkladu nutné považovať za rozhodnutie, pretože práve obžalobou sa začína samotné konanie pred súdom. V súvislosti s týmto výkladom poukázal aj na názory prezentované v odbornej literatúre a na ďalšie inštitúty trestného práva procesného. Na základe uvedenej argumentácie potom žiadal odvolaním napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo rozhodnúť tak, že odporcom je Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky.

K odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za správne, aj keď podľa jeho názoru nadbytočne vydané. Súd mal postupovať podľa § 21 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého je z úradnej povinnosti povinný zistiť správnu organizačnú zložku a konať s ňou a to bez toho, aby vydal o tom rozhodnutie. Za Slovenskú republiku má konať Ministerstvo vnútra SR, pretože :

1. žalobný návrh bol súdu doručený ešte dňa 08. 03. 2012, čiže pred novelou účinnou od 01. 01. 2013,
2. predbežné prejednanie žiadosti o náhradu škody zo dňa 12. 07. 2011 bolo prejednané s Ministerstvom vnútra SR,
3. škoda bola spôsobená rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 20. 12. 2004, ktoré vydal vyšetrovateľ, ktorý spadá pod jurisdikciu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a nie Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky.

Novela zákona č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013 mala zjednodušiť fungovanie inštitútu zodpovednosti za škody spôsobené pri výkone verejnej moci avšak možno konštatovať, že spôsobila najmä problémy v aplikačnej praxi hlavne v tom smere, ktorý orgán štátu má konať pred a po novele. Poukázal aj na názory prezentované v odbornej literatúre a na rozdielnu rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných veciach. S ohľadom na uvedené potom žiadal odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

V dôsledku odvolania krajský súd ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 O.s.p. vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnuté uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia §221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil.

Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že návrhom doručeným okresnému súdu dňa 08. 03. 2012 sa navrhovateľ domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z., konkrétne uznesením o vznesení obvinenia ČVS: SJP - 46/OVOZTČ-BB-2003 vydaným Úradom boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici. Okrem ďalších skutočností uviedol, že bol nespravodlivo trestne stíhaný v období od 20. 12. 2004 do 25. 05. 2011 a svoj nárok predbežne prerokoval na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, ktoré mu oznámilo, že jeho žiadosti nie je možné vyhovieť, nakoľko neboli splnené zákonné predpoklady na vznik zodpovednosti. Ako odporcu v návrhu na začatie konania navrhovateľ označil Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Okresný súd uznesením č.k. 14C/63/2012 - 239 zo dňa 23. 09. 2013 rozhodol, že pripúšťa zmenu označenia odporkyne zo Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava na Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 10.2013.

V priebehu ďalšieho konania boli doručené okresnému súdu viaceré vyjadrenia navrhovateľa ako aj Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky k tomu, kto je orgánom oprávneným konať za štát v tejto prejednávanej veci. V podaní doručenom okresnému súdu dňa 28. 02. 2014 navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že je toho názoru, že oprávneným orgánom je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Poukázal na to, že rozhodnutie súdu, ktorým pripustil zmenu označenia odporcu nebolo správne a ďalej na ustanovenie § 21 ods. 4 O.s.p., v zmysle ktorého súd musí z úradnej povinnosti zistiť, ktorý je príslušný štátny orgán a konať s ním bez toho, aby vydal nejaké rozhodnutie. Navrhovateľ potom žiadal, aby súd ďalej konal s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením rozhodol, že pripúšťa zmenu označenia odporcu zo Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, na Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava.

V prejednávanej veci si teda navrhovateľ uplatňuje nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z. V priebehu konania vznikol spor o tom, kto je orgánom oprávneným konať za štát, a to v dôsledku zmeny uvedeného zákona vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01. 01. 2013. Uvedená novela zákona neobsahuje prechodné a záverečné ustanovenia, preto v aplikačnej praxi (ako uvádzajú aj účastníci konania a okresný súd) dochádza k sporom o tom, kto je v zmysle uvedenej novely orgánom konajúcim za štát v konaniach začatých pred nadobudnutím účinnosti uvedenej novely, teda pred 01. 01. 2013.

Podľa § 21 ods. 1 O.s.p. za právnickú osobu koná

a) štatutárny orgán; ak štatutárny orgán tvorí viacero fyzických osôb, koná za právnickú osobu jeho predseda, prípadne jeho člen, ktorý tým bol poverený,

b) zamestnanec, ktorý tým bol poverený štatutárnym orgánom,

c) vedúci odštepného závodu alebo vedúci organizačnej zložky, o ktorých zákon ustanovuje, že sa zapisujú do obchodného registra, ak ide o veci týkajúce sa tohto závodu alebo zložky, alebo

d) prokurista, ak podľa udelenej prokúry môže samostatne konať.

Podľa § 21 ods. 2 O.s.p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak tento zákon alebo osobitný zákon ustanovuje, že za právnickú osobu konajú iné osoby.

Podľa § 21 ods. 4 O.s.p. za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Na konanie štátneho orgánu a toho, koho zákon splnomocňuje na zastupovanie pred súdom sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. a) a b), odsekov 2 a 3.

Podľa § 92 ods. 2 O.s.p. ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 92 ods. 3 O.s.p. súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas

odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Odvolačný súd považuje v prvom rade za potrebné uviesť, že okresný súd nesprávne vyhodnotil vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 25. 02. 2014, doručené okresnému súdu 28. 02. 2014, ako „návrh na pripustenie zmeny označenia účastníkov konania“. V tomto vyjadrení navrhovateľ len žiadal, aby súd konal ďalej ako s odporcom so Slovenskou republikou za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie so Slovenskou republikou za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a poukázal aj na to, že v zmysle § 21 ods. 4 O.s.p. musí súd z úradnej povinnosti sám zistiť, kto je oprávneným orgánom konať za štát. Z uvedeného je potom zrejmé, že absentoval návrh, na základe ktorého by mal vôbec okresný súd rozhodnúť a vydať odvolaním napadnuté uznesenie.

Ďalšou podstatnou skutočnosťou odôvodňujúcou záver o nesprávnosti rozhodnutia okresného súdu je, že ustanovenie § 92 ods. 2,3 O.s.p. rieši situáciu, keď dochádza k zmene účastníka konania, teda namiesto doterajšieho účastníka konania sa v dôsledku určitých skutočností, ktoré nastali, v spojení s rozhodnutím súdu stane účastníkom konania iný subjekt. V posudzovanom prípade ani výrok odvolaním napadnutého uznesenia („pripúšťa zmenu označenia“) a ani odôvodnenie tohto uznesenia nezodpovedajú inštitútu zmeny účastníka konania tak ako je obsiahnutá v citovanom ustanovení § 92 ods. 2,3 O.s.p. Účastník konania sa v prípade zmeny orgánu, ktorý je oprávnený za štát v pozícii účastníka konania konať nemení, pretože účastník - v tomto prípade štát - zostáva stále identický, mení sa len orgán, ktorý bude za tohto účastníka konať na základe zmocnenia obsiahnutého v osobitnom predpise; nejde teda o zmenu účastníka konania.

Pokiaľ ide o vyriešenie otázky, ktorý orgán je príslušný, a teda oprávnený a zároveň povinný (v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi) konať v prejednávanej veci za štát ako účastníka konania, túto otázku si v zmysle § 21 ods. 4 O.s.p. musí vyriešiť konajúci súd sám bez ohľadu na to, ako tento orgán označí účastník konania. Podstatnými skutkovými okolnosťami pre vyriešenie uvedenej otázky je to, že navrhovateľ ako nezákonné rozhodnutie, z titulu ktorého žiada náhradu škody a nemajetkovej ujmy, označuje uznesenie vyšetrovateľa Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred ČVS: SPJ - 46/OVOZTČ - BB - 2003 zo dňa 20. 12. 2004 o vznesení obvinenia voči jeho osobe (č.l. 29 súdneho spisu). Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ ako obvinený sťažnosť (č.l. 35 súdneho spisu), o ktorej prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Bratislava uznesením č.k. VII Gv 150/04 - 558 zo dňa 23. 02. 2005 rozhodol tak, že ju zamietol (č.l. 39 súdneho spisu). Po postúpení veci Vojenskej obvodnej prokuratúre v Prešove prokurátor tejto prokuratúry podal na navrhovateľa ako obvineného obžalobu č. OPv 151/08 zo dňa 02. 02. 2009 (č.l. 43 súdneho spisu). Okresný súd Michalovce navrhovateľa ako obžalovaného spod uvedenej obžaloby oslobodil rozsudkom sp. zn. 8T/16/2009 zo dňa 22. 07. 2010 a Krajský súd Košice uznesením č.k. 6To/87/2010 - 4255 zo dňa 25. 05. 2011 zamietol odvolanie prokurátora podané proti uvedenému rozsudku.

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 412/2012 Z. z.“) došlo od 01.01.2013 k zmene vo vymedzení pôsobnosti jednotlivých štátnych orgánov, ktoré sú v zmysle ich kompetencie oprávnené a zároveň povinné konať za štát v prípadoch nárokov na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu;

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora;

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (v odkaze pod čiarou je uvedený § 38 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní;

Podľa § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý;

Z uvedených ustanovení je zrejmé, že oproti právnej úprave platnej a účinnej do 31. 12. 2012 zákonom č. 412/2012 Z. z. došlo k precizovaniu oprávnení jednotlivých štátnych orgánov konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Zmena sa najvýraznejšie dotkla pri vymedzení pôsobnosti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky konať za štát v konaní o náhradu škody v prípadoch, kedy prokurátor svojim konaním resp. postupom v podstate „odobril“ konanie vyšetrovateľa, ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade. Prokurátor síce predmetné rozhodnutie (ktoré za nezákonné označuje navrhovateľ) nevydal, ale toto rozhodnutie vyšetrovateľa akceptoval a nevyužil zákonné možnosti na jeho zrušenie, prípade nerozhodol iným spôsobom tak, aby rozhodnutie vyšetrovateľa zvrátil.

Podľa názoru odvolacieho súdu oprávnenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky konať za štát v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím by v predmetom prípade zostala zachovaná len v prípade, že by prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu policajta a nepodal obžalobu. Avšak ak prokurátor sťažnosť obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Svojím konaním - zamietnutím sťažnosti a podaním obžaloby - prokurátor ako už bolo vyššie uvedené akceptoval uznesenie o vznesení obvinenia. Právna úprava v ustanovení § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. ako kritérium na založenie oprávnenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky konať za štát v konaní o náhradu škody nepožaduje, aby prokurátor nezákonné rozhodnutie vydal ale aby ju spôsobil, čo je naplnené napríklad aj uvedeným postupom prokurátora.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, ktoré aj po 01.01.2013 ponechalo v účinnosti (okrem iných aj pre účely náhrady škody, ktorá vznikla v rámci trestného konania) možnosť založenia oprávnenia štátneho orgánu konať v súdnom konaní za štát na základe toho, že sa na tento orgán obrátil poškodený so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, toto ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu dopadá na prípady, kedy nie je možné príslušný (jeden konkrétny) štátny orgán, v ktorého pôsobnosti došlo ku škode, jednoznačne určiť podľa daných zákonných kritérií (§ 4 ods. 1 písm. a) až písm. l) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013). Prostredníctvom tohto ustanovenia za právnej úpravy účinnej do 31.12.2012 (§ 4 ods. 1 písm. l) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012) bolo možné odstrániť aj nejasnosť právnej úpravy, ktorú súdna prax reflektovala (napríklad aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozsudku sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011) pri určovaní orgánu štátu oprávneného konať za štát v konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní policajtom v prípade, že podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, a na určenie príslušného štátneho orgánu využiť jednoznačné kritérium podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany poškodeného jednému z dvoch do úvahy prichádzajúcich štátnych orgánov (ministerstvo vnútra alebo generálna prokuratúra). Podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2013 bola však táto nejednoznačnosť odstránená a preto nie je potrebné ponechávať riešenie tejto otázky na nepredvídateľnú aktivitu poškodeného, ktorý je súčasne aj naďalej chránený pred omylom pri podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody ustanovením § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného; účinky podania žiadosti zostávajú zachované. Opačný výklad by podľa názoru odvolacieho súdu poprel zmysel a účel zákona č. 412/2012 Z. z.

Keďže uvedená novela vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. nemá žiadne prechodné ustanovenia, všetky jej ustanovenia (vrátane procesných) je preto potrebné aplikovať od okamihu ich účinnosti (01.01.2013); k zmene štátneho orgánu oprávneného konať za štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím tak z hľadiska posudzovanej veci dochádza v priebehu súdneho konania. Správny postup súdu v tomto prípade je, že na zmenu štátneho orgánu oprávneného konať za štát prihliadne z úradnej povinnosti, pretože nejde o nedostatok návrhu; rovnako nie je potrebný pre tento postup súdu návrh navrhovateľa (poškodeného) alebo jeho súhlas, pretože uvedená zmena je dôsledkom zmeny procesnej právnej úpravy v priebehu súdneho konania.

Navyše ešte odvolací súd zdôrazňuje, že pri riešení otázky, ktorý orgán je príslušný konať za štát v predjednávanej veci, nie je možné vychádzať z prechodných a záverečných ustanovení obsiahnutých v právnych predpisoch, ktorými bol zákona č. 514/2003 Z. z. novelizovaný v roku 2008, ako to v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia uviedol prvostupňový súd. Tieto prechodné a záverečné ustanovenia nemajú nijaký súvis so zmenou právnej úpravy prijatej v roku 2012 (zákon č. 412/2012 Z. z.) a účinnej od 01. 01. 2013.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.